

Kvinden og Samfundet

Udgivet af



Dansk Kvindesamfund.

Nr. 26.

Kontor: Nørregade 33, St.

26. Juni 1900.

Udgaar hver Tirsdag.

16. Aarg.

Julie Laurberg.

Fotograf.

Hotel du Nord.
Indgang ad Porten. Elevator.

Emmy Thulstrup.
Hjemmelavet Konfekt,
tilkendt eneste



Panoptikon, V, 1. Sal o. G.
København. Telefon 19017.
Varerne bringes overalt.
Provinsordre effektueres pr. Omgaaende.

Fra Beskyttelsens for- jættede Lande.

V.
(Forts. fra Nr. 25).

Vi har nu afsluttet vor Redegørelse for Forhandlingerne paa den internationale Kvindekongres, for saa vidt de vedrører særlige Beskyttelseslove for Kvinden. Vi har derved nærmest taget Hensyn til det Land — England — som vor Undersøgelse i Øjeblikket gælder, og helt udeladt de Talere, der ikke repræsenterer Beskyttelsens forjættede Lande.

Vi har set, at flere Talere var imod end for særlige Beskyttelseslove. Af de arbejdende Kvinder talte kun een, Fagforeningsformanden Mrs. Hicks. Hendes ganske bestemte Standpunkt var Beskyttelse for Kvinden; men det fremgaar ikke tydeligt af hendes Foredrag, om hun ønskede særlig Beskyttelse eller Beskyttelse sammen med Mændene. Det eneste Eksempel hun fremdrog paa, at de arbejdende Kvinder ved Demonstration har lagt deres Mening om Beskyttelse for Dagen, viser i hvert Fald ikke, at de ønsker særlige Bestemmelser for dem selv. Majdemonstrationen for en 8 Timers Arbejdsdag gælder, som vi ved, ikke udelukkende Kvinderne.

Med Hensyn til Barselkvinden bryder Mrs. Hicks, der dog bestemt tager Afstand fra det individualistiske Standpunkt, med det socialistiske Program og forlanger Statsunderstøttelse for den fødende Kvinde, hvem Loven fratager Arbejdet — og dette saa vel i Samfundets som i Arbejdernes Interesse. Den fødende Kvindes Liv og Sundhed er en Statsinteresse, derfor maa Staten træde til.

Tandlæge Frøken Anna F. Hansen, Frederiksborggade 34.

For os, der fra Begyndelsen af har kæmpet for dette samme Synspunkt, er det meget lærerigt at se, hvorledes Arbejdernes Repræsentant, i dette Beskyttelsessystemets eget Hjemland, først nu, efter at Løven har haft virkende Kraft i mere end et halvt Aarhundrede, træder op og forlanger, at Staten maa vedkende sig sine Forpligtelser. Nu har der ogsaa været Tid nok til at høste Erfaringer, og Resultatet viser, at den arbejdende Kvinde ikke længere formaar at bære den uhyre Byrde, som Lovgivningen, i Humanitetens Navn, har lagt paa hendes, af Tilværelsens Tryk allerede stærkt betyngede Skuldre. Nu fordrer hun som sin Ret, at Staten, der i Samfundets Interesse tager Brødet fra hende, ogsaa i Samfundets Interesse skal give hende fuldt Vederlag derfor.

Vi frygter, at det vil blive vanskeligt, naar Systemet allerede er bleven saa gammelt, da at til Veje bringe en Strømkæntring i de Principer, der lede Lovgivningsmagten. Sikkert vilde det have været langt heldigere, om de engelske Kvinder, den Gang Systemet indførtes, havde rejst sig derimod. Nu bliver vel alt ved det gamle — de heldigst stillede faar saa deres Par Kroner udbetalte af en Sygekasse, som de selv af deres lille Fortjeneste har indbetalt Indskudene til; de øvrige maa ty til Nabosers og gode Menneskers Barmhjertighed eller tage til Takke med Ladegaarden, selv om de indtil den sidste Dag har stræbt og slidt for at holde sig oven Vande.

Om Mrs. Hicks Standpunkt er klart og bestemt, saa er Mrs. Sidney Webbs det langt fra. Vi er aldeles enige med hende om, at Beskyttelsen af Arbejderne over for Kapitalens Forsøg paa at udbytte dem, er absolut nødvendig, men savner Bevis for Nødvendigheden af særlige Love for Kvinden. Og over for de Grunde, den udmærkede Statsøkonom fremfører, føler vi os i Humanitetens Navn oprørte. „En Svækkelse af Arbejderstanden vil hindre vor Nation i dens Stræben efter industriel og kommerciel Overvægt over andre Folk.“ Denne Udtalelse stemmer i Principet meget godt overens med en Ytring, der forrige Vinter faldt i nationaløkonomisk Forening i København under Diskussionen om Fabriklovforslaget. Den skønne Overensstemmelse om, at Arbejderbeskyttelsen ikke hovedsagelig er en Humanitetssag, viser, hvor let ogsaa humane Mennesker ved at beskæftige sig med Teorier og Tal, kommer til at betragte

Læge Emmy R. Neukirchs
Tandklinik.
56, 1., Nørre Farimagsgade.

Dansk Kvindesamfund.

Alle Københavnskredsens Medlemmer bedes om at indlevere i Juli Maa-ned paa Kontoret, Nørregade 33, Stuen, deres Bidrag af 25 Øre — eller derover — til Dronning Margrethes Minde under den Form, som aftalles ved Fællesmødet i Odense den 21de Maj.

Anna Hjort,
Kasserer.

Menneskene, ikke som levende Væsen-ner, men som Tal, som teoretiske Fak-torer.

Den Betragtning kan vi ikke gaa med til. For os er Forspringet i den nationale eller individuelle Kappelstrid en Sag af mindre Betydning end den arbejdende Klasses Udvikling til men-neskeværdig Eksistens, og vi er kæt-terske nok til at tro, at det heles velbefindende er afhængigt af Harmo-nien mellem de forskellige Faktorer. Vi tror ogsaa, at *Rettfærdigheden* er den eneste Grundvold, hvorpaa en va-rig Lykke for Samfundet bygges.

Af Beskyttelsens Modstandere frem-førtes der vægtige Grunde. Mrs. Stan-ton Black paaviste, hvordan den sær-lige Lovgivning, ved at stille Kvinden i Klasse med Barnet, truer med at forøge Anvendelsen af Børn, og hvor-dan Lovens Omhu for Kvinden har ført til Ligeegyldighed for Manden. De sundhedsfarlige Bedrifter har Lov til at eksistere, naar de blot anvender Mænd.

Flere Talere, der i øvrigt ikke havde et ganske bestemt Standpunkt, syntes dog, at det ikke var formaalstjenligt at svække Kvindens Modstandsevne ved at lægge Bånd paa hende alene. Mrs. Mc Laren havde forgæves ventet paa at høre en Grund, hvorfor Loven, der regulerer Kvindens Arbejde, ikke skulde udstrækkes til Mændene i samme Fag.

Samme Grund har ogsaa vi for-gæves ventet paa under hele den ind-holdsrige Forhandling, og før denne Grund er givet, maa vi fastholde vort Standpunkt: Beskyttelse for Arbejde-ren, men for Mand og Kvinde, ikke for Kvinden alene; Beskyttelse for Ar-bejdernes Erhverv, saa at Staten ikke, ved Lovens Hjælp, kan berøve dem dette uden Vederlag.

Børnene.

Til Forældre med Døtre.

Det er heldigvis gaaet op for de fleste Forældre, der har Døtre, og som ikke har Udsigt til at efterlade dem Formue, at de, naar de vil gøre no-

Tandlæge Fru Tofte-Siesbye, Amagerterv 31.

get godt for dem, maa give dem en saadan Oplragelse og Uddannelse, at de kan ernære sig selv. Dog er der endnu mange Forældre, der har det i Blodet fra tidligere Tid, at det ikke er nødvendigt at ofre noget paa deres Pigebørn; det er særligt til saadanne Forældre, at jeg henvender mig. I Almindelighed faar de fleste unge Pi-ger Lov til at lære lidt af et, lidt af et andet, da det regnes med til god Opldragelse at kunne tegne lidt, male lidt, spille lidt o. s. v.; men virkelig grundig spilde en Ting, som de kan tjene deres Brød ved, faar de ikke Lov til. En Fader lader ofte sin Datter uddanne sig et Aars Tid i det Fag, hun har Lyst til; men hvad er et Aar til at lære noget grundigt, alvorligt Arbejde i? — Og dog hedder det tit, naar et saadant Aar er brugt, at samme unge Pige er uddannet i sit Fag, at hun nu maa kunne tjene no-get derved. Hvor kan det forlanges, og hvem kan bruge en saadan Be-gynder i et Fag? Efter et Aars Forløb begynder man først virkelig at kunne lære noget, og saa er det tilmed alminde-ligt, at den unge Pige i det Aar kun har faaet nogle Timers ugentlig Under-visning, saa at hun endnu ikke har lært, hvad det er virkelig at arbejde, at sidde støt og jævnt mange Timer ad Gangen ved sin Gerning. —

Hvor lang Tid bruger en ung Mand ikke til sin Uddannelse! — hvorfor skulde en ung Kvinde da komme hurtigere frem? — Særlig er der et Fag, ved hvilket Forældrene tror, at deres Døtre med en kort Uddannelse kan skaffe sig et Erhverv, nemlig Tegning. Hvor tit hører man ikke en Fader eller Moder sige, at deres Datter har Anlæg for Tegning og deri skal hun uddannes.

Saa giver de hende som sagt et Aars Tid til at faa nogen Undervisning i, men hvor meget Anlæg hun end har, saa kan hun dog ikke drive det til noget paa et Aar. Og netop nu for Tiden kan man med en grundig Uddannelse i Tegning komme ind i mange forskellige Ting. — Arkitek-ter bruger lige saa gerne Kvinder som Mænd. Paa Jernstøberier, Maskin-fabrikker og Porcelænsfabrikker, ved Snedkerier og Broderimagasiner er kvindelige Tegnere ansatte, men ingen af de Steder kan de bruge Kvinden uden en ordentlig Uddannelse. Den bedste Skole, vi har her i Landet, tror jeg, er „Tegneskole for Kvinder“, den svarer til „Teknisk Skole“ for de unge Mænd. Naar den er gennem-gaaet, maa den unge Kvinde videre uddannes paa den særlige Tegnestue, hvor hun søger sin Gerning; men hun har nu faaet lagt en god Grund, saa at en Arbejdsgiver kan faa noget ud af hende. —

Jeg har selv gaaet paa „Tegne-skole for Kvinder“ i omtrent 4 Aar. Da jeg gik ud derfra, syntes jeg, at jeg havde brugt altfor lang Tid til det, jeg havde lært, syntes, der var meget, jeg aldrig vilde faa Brug for. Nu er det 16 Aar siden, jeg gik der, og skønt det ikke har været nødven-digt for mig at tjene Brødet ved min